

SŁOWO WSTĘPNE / FOREWORD

Szanowni Państwo,

z wielką satysfakcją prezentujemy Państwu drugi zeszyt półrocznika „Logopedia”, który został przygotowany w czasie pandemii Covid-19. Jak się okazuje, ten czas dla wielu naszych Autorów okazał się niebywale owocny, a nowa i trudna rzeczywistość, w jakiej wszyscy znaleźliśmy się spowodowała do pogłębionych refleksji nad złożonością ludzkiej natury, ożywiła potrzebę określenia i zrozumienia czynników, które determinują rozwój i funkcjonowanie człowieka. Do redakcji „Logopedii” nadesłano artykuły podejmujące całkiem nowe problemy badawcze i artykuły pogłębiające badania nad zjawiskami już wcześniej opisanymi, prace empiryczne i prace pogładowe. Wszystkie one poszerzą pole badawcze logopedii i precyzują opis zjawisk logopedycznych.

Pierwszą część tomu otwierają rozprawy oparte na badaniach empirycznych dotyczących percepcji słuchowej dzieci z FAS (Anny Kruczyńskiej-Werner, *Zdolność dyskryminacji słuchowej u dzieci z Alkoholowym Zespołem Płodowym*), sprawności leksykalnych dzieci w wieku przedszkolnym (Eweliny Zajac, *Fluencja werbalna na podstawie wybranych kategorii nazw własnych – badania na grupie dzieci 5-letnich*), a także osób dorosłych z rozpoznaną chorobą Parkinsona (Renaty Gliwy-Pałatyńskiej, *Fluencja słowna w wybranej kategorii nazw własnych w otępieniu lekkim w przebiegu choroby Parkinsona*), sprawności dyskursywnych osób z otępieniem alzheimerowskim (Anety Domagały, *„Chyba... Może... Mężczyzna pewnie czy coś” – o zmianach w dyskursie pacjentów z otępieniem w chorobie Alzheimera*). W tej części znalazły się również prace przeglądowe opisujące stan wiedzy na temat praktyki u osób z ogniskowymi uszkodzeniami mózgu (Magdaleny Nilidzińskiej, *Neuropsychologiczne badania ukierunkowanych ruchów rąk*) oraz możliwości językowych i poznawczych osób, które przeszły zakażenie Covid-19 (Małgorzaty Ulman, *Zaburzenia sprawności językowych i funkcji poznawczych po przechorowaniu SARS-CoV 2*).

W drugiej części tomu, zatytułowanej *Z praktyki logopedycznej*, znalazły się prace prezentujące wyniki badań ankietowych dotyczących problemów logopedycznych osób po przebytej infekcji SARS-CoV-2 (Ewy Gacki, *Wstępne rozpoznanie trudności w zakresie komunikacji językowej, głosu oraz czynności prymarnych u osób po przebytej infekcji COVID-19. Badania własne*), efekty inhalacji w terapii osób laryngektomowanych (Agnieszki Hamerlińskiej, *Stosowanie inhalacji przez osoby po laryngektomii całkowitej*), a także problemy anosmii w terapii logopedycznej (Renaty Marciniak-Firadzy, *Zmysł węchu – istota, zaburzenia, diagnoza, terapia (na przykładzie logopedy pracującego z dziećmi)*).

Trzecią część tomu stanowią dwa studia przypadków: pierwsze dotyczy zaburzeń neurorozwojowych u bliźniaczego rodzeństwa (Justyny Kudyby, *Diagnoza i terapia logopedyczna bliźniaków w wieku przedszkolnym z autyzmem dziecięcym – studium przypadku*), a drugie problemów diagnozy różnicowej zaburzeń mowy o podłożu neurologicznym (Kamili Bigos, Jolanty Panasiuk i Aleksandry Popiołek-Janiec, *Afazja a dyzartria – problemy diagnozy różnicowej w przebiegu powikłanych schorzeń neurologicznych. Studium przypadku*).

W osobnej części tomu, zatytułowanej *Konteksty logopedii*, zamieszczony jest artykuł Urszuli Jęczeń pt. *Niepełnosprawność intelektualna i zespół Downa w świetle różnych narracji. Aspekty logopedyczne i społeczne*, który dotyczy różnych sposobów istnienia w świadomości społecznej problemów związanych z niepełnosprawnością intelektualną i zespołem Downa.

Bieżący numer „Logopedii” zamykają recenzje dwu ostatnio opublikowanych prac: monografii wieloautorskiej pod red. Renaty Kołodziejczyk, Aleksandry Borowicz, Ewy Domagały-Zyśk pt. *Osoba z uszkodzeniem słuchu a współczesne tendencje w edukacji*, wydanej w 2022 roku przez Wydawnictwo KUL w Lublinie, oraz książki autorstwa Justyny Żulewskiej-Wrzonek pt. *Rozmowa bez porozumienia. O deficytach pragmatycznych w dysfunkcjach prawej półkuli mózgu*, wydanej w 2021 roku przez Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie.

Jestem przekonana, że zarówno lektura artykułów, jak również zapoznanie się z recenzowanymi publikacjami będzie dla Państwa inspiracją i zachętą do własnych, twórczych poszukiwań. Życzę Państwu miłej lektury!

